

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH & CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL

Unit G5 - Veterinary Programmes

SANCO/10786/2012

*Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses*

Survey programme for Avian Influenza (AI)

Approved* for 2012 by Commission Decision 2011/807/EU

Poland

* in accordance with Council Decision 2009/470/EC

Program mający na celu wykrycie występowania zakażeń wirusami wywołującymi grypę ptaków (Avian influenza) oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby

Identyfikacja programu

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: grypa ptaków (Avian influenza)

Wniosek o współfinansowanie na rok: 2012

Realizacja programu u drobiu

1. Cele programu

Celem programu nadzoru w zakresie grypy ptaków u drobiu jest dostarczanie właściwym organom informacji o występowaniu wirusa grypy ptaków, celem kontrolowania choroby zgodnie z dyrektywą Rady 2005/94/WE z dnia 20 grudnia 2005 r. *w sprawie wspólnotowych środków zwalczania grypy ptaków i uchylającą dyrektywę 92/40/EWG* (Dz. Urz. UE L 10 z 14.01.2006, str. 16, z późn. zm.) za pomocą rocznego wykrywania poprzez czynny nadzór nad:

- a) nisko zjadliwą grypą ptaków (LPAI) podtypu H5 i H7 u ptaków grzebiących (kur, indyków, perlic, bażantów, kuropatw i przepiórek) oraz ptaków bezgrzebieniowych, uzupełniając w ten sposób inne istniejące systemy wczesnego wykrywania;
- b) nisko zjadliwą grypą ptaków (LPAI) podtypu H5 i H7 oraz wysoce zjadliwą grypą ptaków (HPAI) u domowego ptactwa wodnego (kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek przeznaczonych do odnowy populacji zwierzyny łownej).

Szczegółowe wytyczne w zakresie wdrażania nadzoru zostały określone w decyzji Komisji 2010/367/UE z dnia 25 czerwca 2010 r. w sprawie wdrożenia przez państwa członkowskie programów nadzoru w zakresie ptasiej grypy u drobiu i dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 166 z 1.07.2010, str. 22).

2. Projekt nadzoru

Pobieranie próbek i badania serologiczne w gospodarstwach drobiarskich przeprowadza się w celu wykrycia przeciwciał na obecność wirusa grypy ptaków, zgodnie z dyrektywą Rady 2005/94/WE z dnia 20 grudnia 2005 r. *w sprawie wspólnotowych środków zwalczania grypy ptaków i uchylającą dyrektywę 92/40/EWG*.

Czynny nadzór uzupełnia systemy wczesnego wykrywania ustanowione na mocy decyzji Komisji 2005/734/WE z dnia 19 października 2005 r. *ustanawiającej środki bezpieczeństwa biologicznego w celu zmniejszenia ryzyka przeniesienia wysoce zjadliwej grypy ptaków spowodowanej przez wirus grypy A podtyp H5N1 z ptaków dziko żyjących na drób i inne ptaki żyjące w niewoli oraz przewidującej system wczesnego wykrywania na obszarach szczególnego ryzyka* (Dz. Urz. UE L 274 z 20.10.2005, str. 105, z późn. zm.) oraz II rozdziału podręcznika diagnostycznego dotyczącego grypy ptaków, zatwierdzonego decyzją Komisji 2006/437/WE z dnia 4 sierpnia 2006 r. *zatwierdzającą podręcznik diagnostyczny dotyczący grypy ptaków*,

przewidziany w dyrektywie Rady 2005/94/WE (Dz. Urz. UE L 237 z 31.08.2006, str. 1), zwany dalej „podręcznikiem diagnostycznym”.

2.1 Nadzór oparty na pobieraniu próbek reprezentatywnych

Na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej jest przeprowadzane warstwowanie próbek do badań serologicznych na obecność wirusa grypy ptaków, tak aby próbki można było uznać za reprezentatywne dla całego państwa członkowskiego.

3. Populacje docelowe

Program obejmuje pobieranie próbek od następujących gatunków i kategorii produkcyjnych drobiu:

- a) kury nioski
- b) kury nioski chowane na wolnym wybiegu
- c) kury reprodukcyjne
- d) indyki reprodukcyjne
- e) kaczki reprodukcyjne
- f) gęsi reprodukcyjne
- g) indyki rzeźne
- h) kaczki rzeźne
- i) gęsi rzeźne
- j) ptactwo łowne utrzymywane w warunkach fermowych (np. bażanty, kuropatwy, przepiórki...)
- k) ptaki bezgrzebieniowe (strusie)

4. Metoda pobierania próbek reprezentatywnych

Liczba gospodarstw drobiarskich, z których pobiera się próbki, jest obliczana na podstawie danych z tabeli 1 i 9 według gatunków drobiu obecnych w gospodarstwie drobiarskim.

4.1 Liczba gospodarstw drobiarskich , z których pobiera się próbki do badań serologicznych na obecność wirusa grypy ptaków

4.1.1 Liczba gospodarstw drobiarskich (z wyjątkiem gospodarstw zajmujących się hodowlą kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek) z których pobiera się próbki

Dla każdej kategorii produkcyjnej drobiu, z wyjątkiem kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek, liczba gospodarstw drobiarskich, z których pobiera się próbki, jest określana w sposób pozwalający na wykrycie co najmniej jednego zakażonego gospodarstwa drobiarskiego, jeżeli odsetek zakażonych gospodarstw drobiarskich wynosi co najmniej 5% przy przedziale ufności 95%.

Pobieranie próbek przeprowadza się zgodnie z tabelą 1, z uwzględnieniem danych z tabel 2-8:

Tabela 1

Liczba gospodarstw drobiarskich (z wyjątkiem gospodarstw zajmujących się hodowlą kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek), z których pobiera się próbki w każdej kategorii produkcyjnej drobiu

Liczba gospodarstw dla każdej kategorii produkcyjnej drobiu w danym państwie członkowskim	Liczba gospodarstw, z których pobiera się próbki
do 34	wszystkie
35-50	35
51-80	42
81-250	53
>250	60

Tabela 2

Gospodarstwa utrzymujące kury nioski reprodukcyjne

Kod NUTS(2) * (b)	łączna liczba gospodarstw (c)	łączna liczba gospodarstw, z których należy pobrać próbki	Szacunkowa liczba próbek na gospodarstwo	Szacunkowa łączna liczba wykonanych testów według danej metody	Metody badania laboratoryjnego
PL11	16	2	10	40	HI (H5/H7)
PL12	89	10	10	200	HI (H5/H7)
PL21	16	3	10	60	HI (H5/H7)
PL22	49	5	10	100	HI (H5/H7)
PL31	13	2	10	40	HI (H5/H7)
PL32	8	1	10	20	HI (H5/H7)
PL33	13	2	10	40	HI (H5/H7)
PL34	31	4	10	80	HI (H5/H7)
PL41	64	7	10	140	HI (H5/H7)
PL42	78	9	10	180	HI (H5/H7)
PL43	10	1	10	20	HI (H5/H7)
PL51	29	4	10	80	HI (H5/H7)
PL52	11	1	10	20	HI (H5/H7)
PL61	26	4	10	80	HI (H5/H7)
PL62	9	1	10	20	HI (H5/H7)
PL63	31	4	10	80	HI (H5/H7)
SUMA	493	60		1200	

Tabela 3

Gospodarstwa utrzymujące kury nioski towarowe

Kod NUTS(2) * (b)	łączna liczba gospodarstw (c)	łączna liczba gospodarstw, z których należy pobrać próbki	Szacunkowa liczba próbek na gospodarstwo	Szacunkowa łączna liczba wykonanych testów według danej metody	Metody badania laboratoryjnego
PL11	52	3	10	60	HI (H5/H7)
PL12	181	10	10	200	HI (H5/H7)
PL21	98	6	10	120	HI (H5/H7)
PL22	96	6	10	120	HI (H5/H7)
PL31	27	2	10	40	HI (H5/H7)
PL32	34	3	10	60	HI (H5/H7)
PL33	18	1	10	20	HI (H5/H7)
PL34	20	1	10	20	HI (H5/H7)
PL41	172	7	10	140	HI (H5/H7)
PL42	33	3	10	60	HI (H5/H7)
PL43	45	3	10	60	HI (H5/H7)
PL51	87	5	10	100	HI (H5/H7)
PL52	18	2	10	40	HI (H5/H7)
PL61	38	3	10	60	HI (H5/H7)
PL62	28	2	10	40	HI (H5/H7)
PL63	46	3	10	60	HI (H5/H7)
SUMA	993	60		1200	

Tabela 4

Gospodarstwa utrzymujące kury nioski chowane na wolnym wybiegu

Kod NUTS(2) * (b)	łączna liczba gospodarstw (c)	łączna liczba gospodarstw, z których należy pobrać próbki	Szacunkowa liczba próbek na gospodarstwo	Szacunkowa łączna liczba wykonanych testów według danej metody	Metody badania laboratoryjnego
PL11	22	5	10	100	HI (H5/H7)
PL12	17	4	10	80	HI (H5/H7)
PL21	3	1	10	20	HI (H5/H7)
PL22	6	2	10	40	HI (H5/H7)
PL31	6	2	10	40	HI (H5/H7)
PL32	2	1	10	20	HI (H5/H7)
PL33	3	1	10	20	HI (H5/H7)
PL34	1	1	10	20	HI (H5/H7)
PL41	41	14	10	280	HI (H5/H7)
PL42	19	4	10	80	HI (H5/H7)

PL43	14	4	10	80	HI (H5/H7)
PL51	30	7	10	140	HI (H5/H7)
PL52	3	1	10	20	HI (H5/H7)
PL61	8	2	10	40	HI (H5/H7)
PL62	9	2	10	40	HI (H5/H7)
PL63	6	2	10	40	HI (H5/H7)
SUMA	190	53		1060	

Tabela 5

Gospodarstwa utrzymujące indyki rzeźne

Kod NUTS(2) * (b)	łączna liczba gospodarstw (c)	łączna liczba gospodarstw, z których należy pobrać próbki	Szacunkowa liczba próbek na gospodarstwo	Szacunkowa łączna liczba wykonanych testów według danej metody	Metody badania laboratoryjnego
PL11	18	2	10	40	HI (H5/H7)
PL12	66	7	10	140	HI (H5/H7)
PL21	12	2	10	40	HI (H5/H7)
PL22	16	2	10	40	HI (H5/H7)
PL31	37	4	10	80	HI (H5/H7)
PL32	7	1	10	20	HI (H5/H7)
PL33	3	1	10	20	HI (H5/H7)
PL34	16	2	10	40	HI (H5/H7)
PL41	69	7	10	140	HI (H5/H7)
PL42	22	2	10	40	HI (H5/H7)
PL43	119	9	10	180	HI (H5/H7)
PL51	36	4	10	80	HI (H5/H7)
PL52	6	1	10	20	HI (H5/H7)
PL61	35	4	10	80	HI (H5/H7)
PL62	348	10	10	200	HI (H5/H7)
PL63	11	2	10	40	HI (H5/H7)
SUMA	821	60		1200	

Tabela 6

Gospodarstwa utrzymujące indyki reprodukcyjne

Kod NUTS(2) * (b)	łączna liczba gospodarstw (c)	łączna liczba gospodarstw, z których	Szacunkowa liczba próbek na	Szacunkowa łączna liczba wykonanych	Metody badania laboratoryjnego
-------------------	-------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------	-------------------------------------	--------------------------------

		należy pobrać próbki	gospodarstwo	testów według danej metody	
PL11	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL12	1	1	10	20	HI (H5/H7)
PL21	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL22	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL31	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL32	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL33	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL34	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL41	2	2	10	40	HI (H5/H7)
PL42	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL43	1	1	10	20	HI (H5/H7)
PL51	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL52	1	1	10	20	HI (H5/H7)
PL61	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL62	17	17	10	340	HI (H5/H7)
PL63	-	-	10	-	HI (H5/H7)
SUMA	22	22		440	

Tabela 7

Gospodarstwa utrzymujące strusie

Kod NUTS(2) * (b)	łączna liczba gospodarstw (c)	łączna liczba gospodarstw, z których należy pobrać próbki	Szacunkowa liczba próbek na gospodarstwo	Szacunkowa łączna liczba wykonanych testów według danej metody	Metody badania laboratoryjnego
PL11	13	8	5	80	HI (H5/H7)
PL12	11	8	5	80	HI (H5/H7)
PL21	2	1	5	10	HI (H5/H7)
PL22	7	3	5	30	HI (H5/H7)
PL31	5	2	5	20	HI (H5/H7)
PL32	-	-	5	-	HI (H5/H7)
PL33	-	-	5	-	HI (H5/H7)
PL34	11	8	5	80	HI (H5/H7)
PL41	12	8	5	80	HI (H5/H7)
PL42	4	2	5	20	HI (H5/H7)
PL43	7	3	5	30	HI (H5/H7)
PL51	4	2	5	20	HI (H5/H7)

PL52	1	1	5	10	HI (H5/H7)
PL61	9	4	5	40	HI (H5/H7)
PL62	4	2	5	20	HI (H5/H7)
PL63	3	1	5	10	HI (H5/H7)
SUMA	93	53		530	

Tabela 8

Gospodarstwa utrzymujące ptaki łowne

Kod NUTS(2) * (b)	łączna liczba gospodarstw (c)	łączna liczba gospodarstw, z których należy pobrać próbki	Szacunkowa liczba próbek na gospodarstwo	Szacunkowa łączna liczba wykonanych testów według danej metody	Metody badania laboratoryjnego
PL11	5	4	10	80	HI (H5/H7)
PL12	7	6	10	120	HI (H5/H7)
PL21	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL22	2	1	10	20	HI (H5/H7)
PL31	4	3	10	60	HI (H5/H7)
PL32	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL33	4	3	10	60	HI (H5/H7)
PL34	1	1	10	20	HI (H5/H7)
PL41	8	7	10	140	HI (H5/H7)
PL42	2	1	10	20	HI (H5/H7)
PL43	9	7	10	140	HI (H5/H7)
PL51	2	1	10	20	HI (H5/H7)
PL52	2	1	10	20	HI (H5/H7)
PL61	7	6	10	120	HI (H5/H7)
PL62	-	-	10	-	HI (H5/H7)
PL63	2	1	10	20	HI (H5/H7)
SUMA	55	42		840	

4.1.2. Liczba gospodarstw zajmujących się hodowlą kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek, z których pobiera się próbki

Liczba gospodarstw zajmujących się hodowlą kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek, z których pobiera się próbki, jest określana w sposób pozwalający na wykrycie co najmniej jednego zakażonego gospodarstwa drobiarskiego, jeżeli odsetek zakażonych gospodarstw drobiarskich wynosi co najmniej 5% przy przedziale ufności 99%.

Pobieranie próbek przeprowadza się zgodnie z tabelą 9, z uwzględnieniem danych zawartych w tabelach 10-13:

Tabela 9

Liczba gospodarstw zajmujących się hodowlą kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek, z których pobiera się próbki.

Liczba gospodarstw zajmujących się hodowlą kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek w danym państwie członkowskim	Liczba gospodarstw zajmujących się hodowlą kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek, z których pobiera się próbki
do 46	wszystkie
47-60	47
61-100	59
101-350	80
>350	90

Tabela 10

Gospodarstwa utrzymujące kaczki rzeźne

Kod NUTS(2) * (b)	łączna liczba gospodarstw (c)	łączna liczba gospodarstw, z których należy pobrać próbki	Szacunkowa liczba próbek na gospodarstwo	Szacunkowa łączna liczba wykonanych testów według danej metody	Metody badania laboratoryjnego
PL11	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL12	15	10	20	400	HI (H5/H7)
PL21	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL22	2	2	20	80	HI (H5/H7)
PL31	33	15	20	600	HI (H5/H7)
PL32	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL33	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL34	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL41	79	34	20	1360	HI (H5/H7)
PL42	3	3	20	120	HI (H5/H7)
PL43	4	4	20	160	HI (H5/H7)
PL51	2	2	20	80	HI (H5/H7)
PL52	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL61	13	10	20	400	HI (H5/H7)
PL62	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL63	-	-	20	-	HI (H5/H7)
SUMA	151	80		3200	

Tabela 11

Gospodarstwa utrzymujące kaczki reprodukcyjne

Kod NUTS(2) * (b)	łączna liczba gospodarstw (c)	łączna liczba gospodarstw, z których należy pobrać próbki	Szacunkowa liczba próbek na gospodarstwo	Szacunkowa łączna liczba wykonanych testów według danej metody	Metody badania laboratoryjnego
PL11	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL12	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL21	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL22	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL31	7	7	20	280	HI (H5/H7)
PL32	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL33	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL34	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL41	4	4	20	160	HI (H5/H7)
PL42	1	1	20	40	HI (H5/H7)
PL43	1	1	20	40	HI (H5/H7)
PL51	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL52	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL61	3	3	20	120	HI (H5/H7)
PL62	4	4	20	160	HI (H5/H7)
PL63	2	2	20	80	HI (H5/H7)
SUMA	22	22		880	

Tabela 12

Gospodarstwa utrzymujące gęsi rzeźne

Kod NUTS(2) * (b)	łączna liczba gospodarstw (c)	łączna liczba gospodarstw, z których należy pobrać próbki	Szacunkowa liczba próbek na gospodarstwo	Szacunkowa łączna liczba wykonanych testów według danej metody	Metody badania laboratoryjnego
PL11	132	14	20	560	HI (H5/H7)
PL12	80	7	20	280	HI (H5/H7)
PL21	6	1	20	40	HI (H5/H7)

PL22	14	1	20	40	HI (H5/H7)
PL31	164	15	20	600	HI (H5/H7)
PL32	15	1	20	40	HI (H5/H7)
PL33	55	5	20	200	HI (H5/H7)
PL34	75	7	20	280	HI (H5/H7)
PL41	289	20	20	800	HI (H5/H7)
PL42	18	1	20	40	HI (H5/H7)
PL43	50	5	20	200	HI (H5/H7)
PL51	18	1	20	40	HI (H5/H7)
PL52	11	1	20	40	HI (H5/H7)
PL61	44	5	20	200	HI (H5/H7)
PL62	47	5	20	200	HI (H5/H7)
PL63	6	1	20	40	HI (H5/H7)
SUMA	1024	90		3600	

Tabela 13

Gospodarstwa utrzymujące gęsi reprodukcyjne

Kod NUTS(2) * (b)	Łączna liczba gospodarstw (c)	Łączna liczba gospodarstw, z których należy pobrać próbki	Szacunkowa liczba próbek na gospodarstwo	Szacunkowa łączna liczba wykonanych testów według danej metody	Metody badania laboratoryjnego
PL11	14	7	20	280	HI (H5/H7)
PL12	6	3	20	120	HI (H5/H7)
PL21	8	4	20	160	HI (H5/H7)
PL22	2	2	20	80	HI (H5/H7)
PL31	28	12	20	480	HI (H5/H7)
PL32	3	2	20	80	HI (H5/H7)
PL33	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL34	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL41	32	14	20	560	HI (H5/H7)
PL42	2	2	20	80	HI (H5/H7)
PL43	3	2	20	80	HI (H5/H7)
PL51	-	-	20	-	HI (H5/H7)
PL52	1	1	20	40	HI (H5/H7)
PL61	38	17	20	680	HI (H5/H7)
PL62	23	9	20	360	HI (H5/H7)
PL63	10	5	20	200	HI (H5/H7)
SUMA	170	80		3200	

Objaśnienia do tabel:

* kod NUTS(2) – ang. Nomenclature of Units for Territorial Statistics- standard [geokodowania](#) przyjęty w [Unii Europejskiej](#) na potrzeby identyfikowania statystycznych jednostek terytorialnych, gdzie poszczególne kody oznaczają odpowiednio: PL51-woj. dolnośląskie, PL61-woj. kujawsko-pomorskie, PL31-woj. lubelskie, PL43-woj. lubuskie, PL11-woj. łódzkie, PL21-woj. małopolskie, PL12-woj. mazowieckie, PL52-woj. opolskie, PL32- woj. podkarpackie, PL34-woj. podlaskie, PL63-woj. pomorskie, PL22-woj. śląskie, PL33-woj. świętokrzyskie, PL62- woj. warmińsko-mazurskie, PL41- woj. wielkopolskie, PL42-woj. zachodniopomorskie.

(b) Położenie gospodarstwa pochodzenia. Jeżeli nie można użyć kodu NUTS(2) należy określić położenie w stopniach długości i szerokości geograficznej.

(c) Łączna liczba gospodarstw jednej kategorii drobiu w danym regionie NUTS(2).

4.2 Liczba ptaków (z wyjątkiem kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek), od których pobiera się próbki w gospodarstwach drobiarskich

Liczba ptaków, od których pobiera się próbki w każdym gospodarstwie drobiarskim, jest określana w sposób pozwalający na uzyskanie 95% prawdopodobieństwa wykrycia co najmniej jednego ptaka zakażonego grypą ptaków, jeżeli odsetek występowania ptaków seropozytywnych wynosi >30%.

Próbki krwi do badań serologicznych pobiera się od wszystkich kategorii produkcyjnych drobiu i gatunków drobiu, przynajmniej od 5-10 ptaków (z wyjątkiem kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek) z każdego gospodarstwa drobiarskiego oraz z różnych kurników, jeżeli w danym gospodarstwie jest ich więcej niż jeden.

W przypadku kilku kurników próbki pobiera się od co najmniej pięciu ptaków z każdego kurnika.

4.2.2. Liczba kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek, od których należy pobrać próbki w gospodarstwie

Liczba kaczek, gęsi i kaczek krzyżówek, od których pobiera się próbki w gospodarstwie drobiarskim, jest określana w sposób pozwalający na 95% prawdopodobieństwo wykrycia co najmniej jednego ptaka zakażonego grypą ptaków, jeżeli odsetek występowania ptaków seropozytywnych wynosi >30%.

Do badań serologicznych pobiera się dwadzieścia próbek krwi z każdego wytypowanego gospodarstwa drobiarskiego.

5. Procedury pobierania próbek do badań serologicznych

Okres pobierania próbek w gospodarstwie drobiarskim jest zbieżny z okresem produkcji sezonowej dla każdej kategorii produkcyjnej drobiu, a pobieranie próbek można przeprowadzić również w rzeźni. W celu optymalizacji skuteczności oraz unikania niepotrzebnej obecności osób trzecich na terenie gospodarstwa drobiarskiego, pobieranie próbek odbywa się w miarę możliwości jednocześnie z pobieraniem próbek do innych celów np. w ramach programów kontroli zakażeń bakteriami Salmonella.

6. Pobieranie próbek do badań wirusologicznych

Pobieranie próbek do badań wirusologicznych na obecność wirusa grypy ptaków nie jest stosowane jako metoda alternatywna wobec badań serologicznych ale wyłącznie

w ramach dochodzeń przeprowadzanych w rezultacie uzyskania dodatnich wyników badań serologicznych na obecność wirusa grypy ptaków.

7. Częstotliwość i okres badania

Pobieranie próbek w gospodarstwach drobiarskich przeprowadza się co roku. Pobieranie próbek jest przeprowadzane od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia w roku realizacji programu.

8. Badania laboratoryjne

Badanie próbek odbywa się w Krajowym Laboratorium Referencyjnym ds. Grypy Ptaków w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – Państwowym Instytucie Badawczym (PIW-PIB) w Puławach.

Badania laboratoryjne przeprowadza się zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym ustanawiającym procedury diagnostyczne służące do potwierdzenia oraz rozpoznawania różnicowego grypy ptaków.

Wszystkie dodatnie wyniki badań serologicznych są potwierdzane w Krajowym Laboratorium Referencyjnym ds. Grypy Ptaków w PIW - PIB w Puławach metodą hamowania hemaglutynacji, z użyciem wyznaczonych szczepów dostarczonych przez Wspólnotowe Laboratorium Referencyjne ds. Grypy Ptaków:

- a) dla podtypu H5:
 - wstępne badanie przy użyciu szczepu teal/England/7894/06 (H5N3);
 - badanie wszystkich próbek dodatnich przy użyciu szczepu chicken/Scotland/59 (H5N1) celem wyeliminowania przeciwciał reagujących krzyżowo z N3.
- b) dla podtypu H7:
 - wstępne badanie przy użyciu szczepu Turkey/England/647/77 (H7N7);
 - badanie wszystkich próbek dodatnich przy użyciu szczepu African starling/983/79 (H7N1) celem wyeliminowania przeciwciał reagujących krzyżowo z N7.

Następstwem wszystkich dodatnich wyników badań serologicznych jest dochodzenie epidemiologiczne w gospodarstwie drobiarskim oraz ponowne pobranie próbek do badań wirusologicznych w celu określenia, czy w danym gospodarstwie drobiarskim występuje aktywne zakażenie wirusem grypy ptaków.

Wszystkie izolaty wirusa grypy ptaków przekazuje się do Wspólnotowego Laboratorium Referencyjnego ds. Grypy Ptaków zgodnie z prawem Unii Europejskiej oraz funkcjami i zadaniami krajowych laboratoriów referencyjnych określonych w załączniku VIII dyrektywy Rady 2005/94/WE o ile nie przyznano odstępstwa przewidzianego w ust. 4 lit. d rozdziału V podręcznika diagnostycznego. Wirusy podtypu H5/H7 zostają niezwłocznie przesłane do Wspólnotowego Laboratorium Referencyjnego ds. Grypy Ptaków i poddane standardowym badaniom klasyfikującym (sekwencjonowanie nukleotydów/IVPI) zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym.

Realizacja programu u dzikiego ptactwa

1. Cele nadzoru

Celem programu nadzoru w zakresie grypy ptaków u dzikiego ptactwa jest wczesne wykrycie HPAI podtypu H5N1 u dzikiego ptactwa w celu ochrony drobiu w gospodarstwach drobiarskich oraz weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego.

2. Projekt nadzoru

Nadzór oparty na ryzyku wdraża się jako system nadzoru biernego w drodze badań laboratoryjnych u konającego dzikiego ptactwa oraz padłych ptaków.

W szczególności nadzorem objęte jest dzikie ptactwo, zwłaszcza migrujące dzikie ptactwo wodne, które objęte jest wyższym ryzykiem zakażenia i przeniesienia wirusa HPAI podtypu H5N1 tzw. „gatunki docelowe”.

Nadzorem objęte są obszary w pobliżu mórz, jezior i dróg wodnych, na których znaleziono padłe ptaki, zwłaszcza jeżeli obszary te znajdują się w pobliżu gospodarstw drobiarskich.

Do celów opracowania programu nadzoru, pomocy w określaniu gatunków i optymalizacji pobierania próbek stosownie do sytuacji krajowej zapewnia się ścisłą współpracę między epidemiologami, ornitologami i właściwym organem ds. ochrony przyrody.

Jeżeli wymaga tego sytuacja epidemiologiczna w odniesieniu do wirusa HPAI podtypu H5N1, nadzór jest uzupełniany przez działania uświadamiające oraz aktywne poszukiwanie i monitorowanie dzikiego ptactwa padłego lub konającego, w szczególności ptaków należących do gatunków docelowych. Powodem może być wykrycie wirusa HPAI podtypu H5N1 u drobiu lub dzikiego ptactwa w sąsiadujących państwach członkowskich i krajach trzecich lub w krajach, przez terytorium których przebiegają szlaki migracyjne dzikich ptaków. W takim przypadku uwzględnia się szczegółowe trasy migracji oraz gatunki dzikiego ptactwa.

3. Procedury pobierania próbek.

Procedury pobierania próbek przeprowadza się zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym.

Próbki pobiera się z kloaki i tchawicy lub jamy ustno-gardłowej albo pobiera się próbki tkanek ptaków dzikich padłych lub konających do badań metodą PCR lub izolacji wirusa.

Podczas przechowywania i transportu próbek podejmuje się szczególne środki ostrożności zgodnie z ust. 5 i 6 rozdziału IV podręcznika diagnostycznego. Wszystkie izolaty wirusa grypy ptaków wykrytego u dzikiego ptactwa przekazuje się do Wspólnotowego Laboratorium Referencyjnego ds. Grypy Ptaków. Wirusy podtypu H5/H7 zostają niezwłocznie przesłane do Wspólnotowego Laboratorium Referencyjnego ds. Grypy Ptaków i poddane standardowym badaniom klasyfikującym (sekwencjonowanie nukleotydów/IVPI) zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym.

Pobieranie próbek odbywa się nie dłużej niż do dnia 31 grudnia roku realizacji programu nadzoru.

Tabela 14

Dzikie ptactwo – badanie zgodne z programem nadzoru nad grypą ptaków u dzikiego ptactwa.

KOD NUTS (2)	Dzikie ptactwo, od którego należy pobrać próbki	Liczba próbek, które należy pobrać w ramach biernego nadzoru
PL11	gatunki dzikiego ptactwa o podwyższonym ryzyku związanym z grypą ptaków (gatunki docelowe)	100 z całego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
PL12		
PL21		
PL22		
PL31		
PL32		
PL33		
PL34		
PL41		
PL42		
PL43		
PL51		
PL52		
PL61		
PL62		
PL63		
SUMA		około 100

4. Badania laboratoryjne

Badania laboratoryjne przeprowadza się zgodnie z podręcznikiem diagnostycznym. Badanie próbek odbywa się w Krajowym Laboratorium Referencyjnym ds. Grypy Ptaków w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – Państwowym Instytucie Badawczym (PIW-PIB) w Puławach.

Przeprowadza się wstępne badania przesiewowe metodą PCR dla genu M, a wyniki dodatnie poddaje się następnie szybkim badaniom na obecność H5, przeprowadzanym w okresie nie dłuższym niż dwa tygodnie. W przypadku potwierdzenia H5 jak najszybciej to możliwe przeprowadza się analizę miejsca rozszczepienia, aby określić, czy jest to wysoce zjadliwa grypa ptaków (HPAI) czy nisko zjadliwa grypa ptaków (LPAI). Jeżeli obecność wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5 zostanie potwierdzona, należy jak najszybciej przeprowadzić dodatkowe badania na określenie typu N, nawet jeżeli tym sposobem możliwe jest tylko wykluczenie typu N1.

5. Dalsze działania

W razie potwierdzenia zakażenia HPAI podtypu H5N1 mają zastosowanie środki kontroli ustanowione w decyzji Komisji 2006/563/WE z dnia 11 sierpnia 2006 r. dotyczącej niektórych środków ochronnych w odniesieniu do wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N1 wśród dzikiego ptactwa we Wspólnocie i uchylającej decyzję 2006/115/WE (Dz. Urz. UE L 222 z 15.08.2006, str. 11).

Jako część dochodzenia epidemiologicznego należy zidentyfikować obszary powiązane z takimi przypadkami, aby można było przewidzieć w przyszłości pojawienie się wirusa grypy ptaków, w szczególności tereny istotne dla produkcji drobiu, takie jak obszary o wysokim zagęszczeniu gospodarstw drobiarskich.

Tabela 15

Wykaz gatunków dzikiego ptactwa, od których pobiera się próbki do badań na obecność grypy ptaków („gatunki docelowe”)

Lp.	Nazwa naukowa	Nazwa zwyczajowa
1	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb gołębiarz
2	<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec
3	<i>Anas acuta</i>	Rożeniec
4	<i>Anas clypeata</i>	Płaskonos
5	<i>Anas crecca</i>	Cyraneczka
6	<i>Anas penelope</i>	Świstun
7	<i>Anas platyrhynchos</i>	Kaczka krzyżówka
8	<i>Anas querquedula</i>	Cyranka
9	<i>Anas strepera</i>	Krakwa
10	<i>Anser albifrons albifrons</i>	Gęś białoczelna (europejska rasa)
11	<i>Anser anser</i>	Gęś gęgawa
12	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Gęś krótkodzioba
13	<i>Anser erythropus</i>	Gęś mała
14	<i>Anser fabalis</i>	Gęś zbożowa
15	<i>Ardea cinerea</i>	Czapla siwa
16	<i>Aythya ferina</i>	Głowienka
17	<i>Aythya fuligula</i>	Czernica
18	<i>Branta bernicla</i>	Bernikla obrożna
19	<i>Branta canadensis</i>	Bernikla kanadyjska
20	<i>Branta leucopsis</i>	Bernikla białolica
21	<i>Branta ruficollis</i>	Bernikla rdzawoszyja
22	<i>Bubo bubo</i>	Puchacz
23	<i>Buteo buteo</i>	Myszołów zwyczajny
24	<i>Buteo lagopus</i>	Myszołów włochaty
25	<i>Cairina moschata</i>	Piźmówka amerykańska
26	<i>Ciconia ciconia</i>	Bocian biały
27	<i>Circus aeruginosus</i>	Blotniak stawowy
28	<i>Cygnus columbianus</i>	Łabędź czarnodzioby
29	<i>Cygnus cygnus</i>	Łabędź krzykliwy
30	<i>Cygnus olor</i>	Łabędź niemy

31	<i>Falco peregrinus</i>	Sokół wędrowny
32	<i>Falco tinnunculus</i>	Pustułka
33	<i>Fulica atra</i>	Łyska
34	<i>Larus canus</i>	Mewa pospolita
35	<i>Larus ridibundus</i>	Mewa śmieszka
36	<i>Limosa limosa</i>	Rycyk
37	<i>Marmaronetta angustirostris</i>	Marmurka
38	<i>Mergus albellus</i>	Tracz bielanek
39	<i>Milvus migrans</i>	Kania czarna
40	<i>Milvus milvus</i>	Kania ruda
41	<i>Netta rufina</i>	Helmiatka
42	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Kormoran czarny
43	<i>Philomachus pugnax</i>	Batalion
44	<i>Pica pica</i>	Sroka
45	<i>Pluvialis apricaria</i>	Siewka złota
46	<i>Podiceps cristatus</i>	Perkoz dwuczuby
47	<i>Podiceps nigricollis</i>	Perkoz zauszniak
48	<i>Porphyrio porphyrio</i>	Modrzyk
49	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Perkozek
50	<i>Vanellus vanellus</i>	Czajka

6. Koszty

6.1. Nadzór nad drobiem

Tabela 16

Środki kwalifikujące się do współfinansowania nadzoru nad drobiem						
Metody badania laboratoryjnego	Liczba testów do wykonania według danej metody	Koszt jednostkowy testów (według danej metody) w PLN	Koszt jednostkowy testów (według danej metody) w EUR*	Koszt całkowity w PLN	Koszt całkowity w EUR*	Finansowanie unijne (tak/nie)
Wstępne serologiczne badanie przesiewowe ^(a)	-	-	-	-	-	-
Test zahamowania hemaglutynacji HI na obecność H5/H7 ^(b)	17 350 + 700 (powtarzane badanie) = 18 050	36	9,86	649 800	177 973	tak
Test izolacji wirusa	6	279	76,44	1 674	458,64	tak

(bad. retrospektywne)						
Test PCR (bad. retrospektywne)	48	333	91,23	15 984	4 379,04	tak
Inne środki jakie mają być objęte	Wyszczególnić działania	-	-	-	-	-
Kontrola wyrywkowa	-	-	-	-	-	-
Pozostałe	Pobieranie i przesyłanie próbek do laboratorium (8675 próbek)	1,80	0,49	15 615	4 250,75	tak
Razem		-		683 073	187 061,43	

(a) określić badanie laboratoryjne, które należy zastosować.

(b) określić liczbę testów na obecność H5 i H7.

* kurs euro zgodny z wytycznymi Ministra Finansów na 2012: 1euro= 3,65 PLN

Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2012.

6.2. Nadzór nad dzikim ptactwem

Tabela 17

Środki kwalifikujące się do współfinansowania nadzoru nad dzikim ptactwem						
Metody badania laboratoryjnego	Liczba testów do wykonania według danej metody	Koszt jednostkowy testów (według danej metody) w PLN	Koszt jednostkowy testów (według danej metody) w EUR*	Koszt całkowity w PLN	Koszt całkowity w EUR*	Finansowanie unijne (tak/nie)
Wstępne serologiczne badanie przesiewowe	-	-	-	-	-	-
Test zahamowania hemaglutynacji HI na obecność H5/H7	-	-	-	-	-	-
Test izolacji wirusa	5	279	76,44	1 395	382,2	tak
Badanie PCR	100	333	91,23	33 300	9 123	tak

	10 (badanie identyfikacyjne)	403	110,41	4 030	1 104,1	
Inne środki jakie mają być objęte	Wyszczególnić działania	-	-	-	-	-
Kontrola wyrywkowa	-	-	-	-	-	-
Pozostałe	Pobieranie i przesyłanie próbek do laboratorium (100 próbek)	18	4,93	1800	493	tak
Razem		-		40 525	11 102,3	-

* kurs euro zgodny z wytycznymi Ministra Finansów na 2012: 1euro= 3,65 PLN

Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2012.

Szacunkowe koszty łącznie w PLN (badanie drobiu i ptaków dzikich):

683 073 PLN + 40 525 PLN= 723 598 PLN

Szacunkowe koszty łącznie w EUR (badanie drobiu i ptaków dzikich):

187 061,43 EUR + 11 102,3 EUR = 198 163,73 EUR